

Vybrané indikátory sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím

Posledná aktualizácia: 31.03.2026

Zdravotné postihnutie predstavuje zmenu zdravotného stavu, ktorá je dlhodobá a objektívne človeka znevýhodňuje oproti iným ľuďom. Európska únia jednoznačne uznala práva osôb so zdravotným postihnutím v dokumente Európska charta základných práv, článok 26 „Integrácia osôb so zdravotným postihnutím“, v ktorom „uznáva a rešpektuje právo osôb so zdravotným postihnutím využívať opatrenia, ktoré sú určené na zabezpečenie ich nezávislosti, sociálnej integrácie a integrácie v zamestnaní a účasti na spoločenskom živote“. Potrebu zabezpečiť osobám so zdravotným postihnutím osobitnú starostlivosť zakotvuje aj Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím¹⁾ (ďalej len „Dohovor“) a jeho Opčný protokol²⁾.

V Slovenskej republike je Dohovor platný od roku 2010 a má charakter medzinárodnej zmluvy, ktorá má prednosť pred zákonmi SR. Dohovor vyjadruje širší záväzok EÚ vybudovať „Európu bez bariér“ pre osoby so zdravotným postihnutím do roku 2030, tak ako to určuje aj Stratégia Európskej únie pre oblasť práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030 (ďalej len „Stratégia EÚ“).

Stratégia EÚ sa zameriava na zlepšenie postavenia osôb so zdravotným postihnutím, ako aj na odstránenie prekážok v každodennom živote. Jej cieľom je pomáhať pri praktickom vykonávaní Dohovoru na úrovni Európskej únie, ako aj na úrovni jednotlivých štátov. Stratégia EÚ vymedzuje dôležité oblasti, v ktorých je potrebné prijímať opatrenia, medzi nimi i „Podporu pravidelného vytvárania štatistík súvisiacich so zdravotným postihnutím s úmyslom monitorovať situáciu osôb so zdravotným postihnutím“.

V Slovenskej republike bol vypracovaný Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 - 2030, ktorého základným cieľom je „prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní. Vychádza z Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 - 2024, ktorým sa vláda SR zaviazala vytvoriť optimálne podmienky pre implementáciu Dohovoru, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitoringu. Na Národnom programe participujú orgány štátnej správy, medzi nimi i Štatistický úrad SR.

Štatistický úrad SR pravidelne zhromažďuje informácie, vrátane štatistických a výskumných údajov pre uplatňovanie politiky a opatrení prospievajúcich k zlepšovaniu životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, ako aj opatrení na vykonávanie Dohovoru a Národného programu.

V rámci „Národného programu rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030“ je každoročnou úlohou Štatistického úradu SR [výpočet vybraných indikátorov sociálnej situácie osôb so zdravotným postihnutím a ich zverejnenie na portáli Štatistického úradu SR](#). (ZIP - 861 kB)

- 1) Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 317/2010 Z. z. – Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím)
- 2) Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 318/2010 Z. z. – Opčný protokol k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím)